2023/2682

2023.11.28.

A TANÁCS (KKBP) 2023/2682 HATÁROZATA

(2023. november 27.)

a Guineai-öbölben zajló tengeri védelmi műveletekben részt vevő parti államok katonai szereplőinek és haditengerészetének támogatása céljából az Európai Békekeret keretében megvalósuló támogatási intézkedésről

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre és különösen annak 28. cikke (1) bekezdésére és 41. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének javaslatára,

mivel:

(1) A (KKBP) 2021/509 tanácsi határozat ([1]) létrehozza az Európai Békekeretet (a továbbiakban: a Békekeret) a Szerződés 21. cikke (2) bekezdésének c) pontja alapján a béke megőrzésére, a konfliktusok kialakulásának megelőzésére és a nemzetközi biztonság erősítésére irányuló, a közös kül- és biztonságpolitika keretébe tartozó uniós fellépéseknek a tagállamok általi finanszírozása céljából. Ezen belül is, a (KKBP) 2021/509 határozat 1. cikkének (2) bekezdése alapján a Békekeretet támogatási intézkedések, így például harmadik államok, valamint regionális és nemzetközi szervezetek katonai és védelmi vonatkozású kapacitásainak megerősítésére irányuló fellépések finanszírozására kell használni.

(2) A yaoundéi magatartási kódex tizedik évfordulója alkalmából az Unió és tagállamai újólag megerősítették, hogy támogatják a Guineai-öböl térségét, és megújították elkötelezettségüket a térség tengeri védelmének fokozása iránt.

(3) A Tanács 2022. május 4-én jóváhagyta egy lehetséges támogatási intézkedés tervét, amelynek kedvezményezettjei a Guineai-öböl parti államai, és amelynek átfogó célja a guineai-öböli katonai szereplők által folytatott, afrikai vezetésű tengeri védelmi és kalóztevékenységek elleni tevékenységek azzal a céllal történő támogatása, hogy végső soron csökkenjen az erőszak és a bűnözés előfordulása, időtartama és intenzitása, továbbá hogy védelemben részesüljenek a hadihajók, valamint a part menti lakosság és annak megélhetése.

(4) E terv részeként a Tanács olyan előkészítő intézkedést hagyott jóvá, amely alapul szolgál majd az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének (a továbbiakban: a főképviselő) a Guineai-öböl tengeri védelmének fokozását célzó támogatási intézkedésre vonatkozó jövőbeli javaslatához. Az előkészítő intézkedés végrehajtására 2022 szeptembere és decembere között került sor azzal a kettős céllal, hogy egyrészt egy hírszerzési, megfigyelési és felderítési (a továbbiakban: ISR) rendszerre vonatkozó műszaki előírásokat azonosítsanak és dolgozzanak ki, valamint objektív és átlátható kritériumokat biztosítsanak az ISR helyszíne kiválasztásának lehetővé tételéhez, másrészt pedig hogy értékelést készítsenek a parti államok haditengerészetéről annak érdekében, hogy azonosítsák a technikai és politikai értelemben legmegfelelőbbeket a támogatási intézkedés céljainak megvalósításához. Az előkészítő intézkedés eredményei alapján egy pilótával rendelkező légi járművet jelöltek meg optimális megoldásként az ISR-rendszer tekintetében, Kamerunt, Ghánát, Kongót és Benint pedig azon legmegfelelőbb parti államokként azonosították, amelyek elegendő tengeri, szabályozási és politikai kapacitással rendelkeznek ahhoz, hogy részt tudjanak venni a támogatási intézkedésben.

(5) Az előkészítő intézkedés megállapításainak további észszerűsítése és finomítása, valamint a Guineai-öböl előzetesen azonosított parti államaival és a yaoundéi rendszer részét képező regionális szervezetekkel – nevezetesen a közép-afrikai regionális tengeri védelmi központtal (a továbbiakban: CRESMAC), a nyugat-afrikai regionális tengeri védelmi központtal (a továbbiakban: CRESMAO), az Interregionális Koordinációs Központtal (a továbbiakban: ICC), valamint a Doualában, Accrában és Pointe Noire-ban működő Többnemzetiségű Tengeri Koordinációs Központokkal (a továbbiakban: MMCC-k) – való teljes körű koordináció és együttműködés biztosítása érdekében 2023 januárjában és júniusában számos felmérő és tájékoztató rendezvényre, így többek között helyszíni missziókra került sor. A fent említett tájékoztatók eredményeként, valamint az előzetesen azonosított parti államok által tanúsított készség alapján Kamerunt és Ghánát választották ki a támogatási intézkedés kedvezményezettjeinek.

([1]) A Tanács (KKBP) 2021/509 határozata (2021. március 22.) az Európai Békekeret létrehozásáról, valamint a (KKBP) 2015/528 határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 102., 2021.3.24., 14. o.).

(6) Tekintettel a támogatási intézkedés összetettségére, valamint minden esetleges politikai vagy technikai kockázat korlátozása érdekében a Guineai-öböl part menti államainak a tengeri védelem terén való támogatása fokozatos megközelítés keretében valósul majd meg. A támogatási intézkedés hathavonta történő értékelése alapján – valószínűleg 2024-ben – döntés születhet a támogatás folytatásáról és annak más parti államokra való kiterjesztéséről.

(7) A főképviselő 2023. június 16-án arra irányuló kérelmet kapott Ghánától, hogy az Unió támogassa a ghánai haditengerészetet olyan kulcsfontosságú felszerelések beszerzésében, amelyek a nyílt tengeri járőrszolgálathoz szükséges műveleti képességeinek megerősítését célozzák.

(8) A főképviselő 2023. szeptember 19-én arra irányuló kérelmet kapott Kameruntól, hogy az Unió támogassa a kameruni haditengerészetet olyan kulcsfontosságú felszerelések beszerzésében, amelyek a nyílt tengeri járőrszolgálathoz szükséges műveleti képességeinek megerősítését célozzák, továbbá hogy egy pilótával rendelkező légi eszköz révén támogassa a yaoundéi rendszert ISR szolgáltatások biztosításával annak érdekében, hogy végső soron a térség tengeri védelmének fokozása céljából javuljanak a yaoundéi rendszer tagállamainak a Guineai-öböl felügyeletéhez szükséges műveleti kapacitásai.

(9) A támogatási intézkedéseket a (KKBP) 2021/509 határozatban meghatározott elvek és követelmények – különösen a 2008/944/KKBP tanácsi közös álláspontnak ([2]) való megfelelés – figyelembevételével, valamint a Békekeret keretében megjelenő, illetve finanszírozott bevételek és kiadások végrehajtására vonatkozó szabályokkal összhangban kell végrehajtani.

(10) A Tanács újólag megerősíti azon határozott szándékát, hogy – az Egyesült Nemzetek Szervezete Alapokmányának, az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatának és a nemzetközi jognak, különösen az emberi jogok nemzetközi jogának és a nemzetközi humanitárius jognak megfelelően – megvédje, előmozdítsa és érvényre juttassa az emberi jogokat, az alapvető szabadságokat és a demokratikus elveket, valamint megerősítse a jogállamiságot és a jó kormányzást,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

Létrehozás, célkitűzések, hatály és időtartam

(1) Létrejön a yaoundéi rendszer, Kamerun és Ghána javára (a továbbiakban: a kedvezményezettek) szolgáló, az Európai Békekeret (a továbbiakban: a Békekeret) keretében finanszírozandó támogatási intézkedés (a továbbiakban: a támogatási intézkedés).

(2) A támogatási intézkedés célja, hogy megerősítse a kalóztevékenységek elleni és a tengeri védelmi műveleteket, valamint az elrettentést célzó tevékenységeket a Guineai-öbölben azáltal, hogy megerősíti a yaoundéi rendszer és annak tagállamai kapacitásait, mindenekelőtt javítva azok tengeri helyzetismeretét, és fokozva egyes kiválasztott part menti haditengerészetek ahhoz szükséges kapacitását, hogy járőrszolgálatot tudjanak ellátni a nyílt tengeren, mindezt azzal a céllal, hogy végső soron csökkenjen a bűnözés előfordulása, valamint hogy védelemben részesüljenek a tengeri hajók és erőforrások, valamint a part menti lakosság és annak megélhetése.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott célkitűzés elérése érdekében a támogatási intézkedéssel a következő típusú, nem halálos erő célba juttatására tervezett felszereléseket és szolgáltatásokat kell finanszírozni:

a) ISR-szolgáltatások biztosítása egyéves időtartamra egy pilótával rendelkező légi eszközön keresztül; a kameruni haditengerészet Doualában működő Nemzeti Tengeri Műveleti Központja felel az ISR-információk fogadásáért, tovább feldolgozásáért, és – a yaoundéi rendszer keretében működő regionális információs rendszeren keresztül – a yaoundéi rendszer többi regionális központjával és tengeri koordinációs központjával való megosztásáért;

b) támogatás biztosítása:

   i. kameruni járőrhajók számára, beavatkozó motorcsónakok biztosítása útján;

   ii. ghánai járőrhajók számára, a következők biztosítása révén: pilóta nélküli haditengerészeti légi rendszerek tengerfelügyeleti célokra, mérnöki anyagok csónakokkal kapcsolatos szolgáltatásokhoz, valamint felszerelések oxigénpalackos búvármerülésekhez;

c) egy technikai asszisztens biztosítása a kameruni és a ghánai haditengerészet támogatása céljából;

([2]) A Tanács 2008/944/KKBP közös álláspontja (2008. december 8.) a katonai technológia és felszerelések kivitelének ellenőrzésére vonatkozó közös szabályok meghatározásáról (HL L 335., 2008.12.13., 99. o.).

d) egy haditengerészeti asszisztens biztosítása a yaoundéi rendszer struktúráival – nevezetesen az ICC-vel, a CRESMAC-kal, a CRESMAO-val, valamint a kameruni Doualában és a ghánai Accrában működő MMCC-kkel – való kapcsolattartás céljából.

(4) A támogatási intézkedés időtartama e határozat elfogadásától számított 48 hónap.

2. cikk

Pénzügyi rendelkezések

(1) A támogatási intézkedéssel járó kiadások fedezésére szánt pénzügyi referenciaösszeg 21 000 000 EUR.

(2) Valamennyi kiadást a (KKBP) 2021/509 határozattal, valamint a Békekeret keretében megjelenő, illetve finanszírozott bevételek és kiadások végrehajtására vonatkozó szabályokkal összhangban kell kezelni.

3. cikk

A kedvezményezettekkel kötött megállapodások

(1) A főképviselő megköti a szükséges megállapodásokat a kedvezményezettekkel, hogy biztosítsa a kedvezményezettek megfelelését az e határozat által a támogatási intézkedés keretében történő támogatásnyújtás feltételeként megállapított követelményeknek és feltételeknek.

(2) Az (1) bekezdésben említett megállapodásoknak rendelkezéseket kell tartalmazniuk, amelyek arra kötelezik a kedvezményezettet, hogy biztosítsák:

a) Kamerun és Ghána fegyveres erőinek a támogatási intézkedés keretében támogatott egységei megfelelését a releváns nemzetközi jognak, különösen az emberi jogok nemzetközi jogának és a nemzetközi humanitárius jognak;

b) a támogatási intézkedés keretében rendelkezésre bocsátott eszközök megfelelő és hatékony felhasználását azon célokra, amelyekre rendelkezésre bocsátották őket;

c) a támogatási intézkedés keretében rendelkezésre bocsátott eszközök kielégítő karbantartását a teljes életciklusuk alatti felhasználhatóságuk és operatív rendelkezésre állásuk biztosítása érdekében;

d) azt, hogy a támogatási intézkedés keretében biztosított vagy karbantartott eszközök az életciklusuk végén ne vesszenek el, vagy a Békekeret (KKBP) 2021/509 határozat alapján létrehozott bizottságának beleegyezése nélkül ne ruházzák át azokat az említett megállapodásokban azonosítottaktól eltérő személyekre vagy szervezetekre.

(3) Az (1) bekezdésben említett megállapodásoknak rendelkezéseket kell tartalmazniuk a támogatási intézkedés szerinti támogatás abban az esetben történő felfüggesztésére és megszüntetésére vonatkozóan, ha egy kedvezményezettről megállapítást nyer, hogy megsértette a (2) bekezdésben meghatározott kötelezettségeket.

4. cikk

Végrehajtás

(1) A főképviselő felel e határozatnak a (KKBP) 2021/509 határozattal, valamint a Békekeret keretében megjelenő, illetve finanszírozott bevételek és kiadások végrehajtására vonatkozó szabályokkal összhangban történő végrehajtásának biztosításáért, összhangban a Békekeret keretében megvalósuló támogatási intézkedések tekintetében előírt intézkedések és ellenőrzések értékelésére és azonosítására vonatkozó integrált módszertani kerettel.

(2) Az 1. cikk (3) bekezdésében említett tevékenységek végrehajtását a Fundación Internacional y para Iberoamérica de Administración y Políticas Públicas (FIIAPP) – Cooperación Española végzi.

5. cikk

Nyomon követés, ellenőrzés és értékelés

(1) A főképviselő nyomon követi a kedvezményezettek megfelelését a 3. cikkben meghatározott kötelezettségeknek. E nyomon követésnek információkkal kell szolgálnia a 3. cikkel összhangban meghatározott kötelezettségek megszegésének körülményeiről és kockázatairól, valamint hozzá kell járulnia az ilyen kötelezettségszegéseknek és annak a megelőzéséhez, hogy a támogatási intézkedés keretében támogatott egységek megsértsék az emberi jogok nemzetközi jogát és a nemzetközi humanitárius jogot.

(2) A felszerelés és a készletek leszállítás utáni ellenőrzését a következőképpen kell megszervezni:

a) a szállítás ellenőrzése, amelynek során a végfelhasználó erőknek a tulajdonjog átruházásakor Békekeret-teljesítésigazolásokat kell aláírniuk;

b) jelentéstétel, amelynek során a kedvezményezettnek évente jelentést kell készítenie a támogatási intézkedés keretében biztosított felszerelésekkel, készletekkel és szolgáltatásokkal végzett tevékenységekről és a megjelölt tételek leltárjáról mindaddig, amíg a Politikai és Biztonsági Bizottság (a továbbiakban: a PBB) megítélése szerint ilyen jelentéstételre már nincs szükség;

c) helyszíni látogatások, amelyek során a kedvezményezettnek lehetővé kell tennie a főképviselő és a Békekeret ellenőrei számára, hogy kérésre helyszíni ellenőrzéseket, illetve a Békekeret szerinti ellenőrzéseket végezzenek.

(3) A főképviselő a támogatási intézkedés befejezésekor végső értékelést készít annak felmérése céljából, hogy a támogatási intézkedés hozzájárult-e az 1. cikk (2) bekezdésében említett célkitűzés eléréséhez.

6. cikk

Jelentéstétel

A végrehajtás időszaka alatt a főképviselő a (KKBP) 2021/509 határozat 63. cikkével összhangban hathavonta jelentést nyújt be a PBB-nek a támogatási intézkedés végrehajtásáról. A támogatási intézkedésekért felelős ügyvezető a (KKBP) 2021/509 határozat 38. cikkével összhangban rendszeresen tájékoztatja a Békekeret említett határozattal létrehozott bizottságát a bevételek és a kiadások végrehajtásáról, többek között az érintett beszállítókra és alvállalkozókra vonatkozó tájékoztatás nyújtása révén.

7. cikk

Felfüggesztés és megszüntetés

(1) A PBB a (KKBP) 2021/509 határozat 64. cikkével összhangban dönthet úgy, hogy részben vagy egészben felfüggeszti a támogatási intézkedés végrehajtását.

(2) A PBB ajánlhatja azt is, hogy a Tanács szüntesse meg a támogatási intézkedést.

8. cikk

Hatálybalépés

Ez a határozat az elfogadásának napján lép hatályba.

Kelt Brüsszelben, 2023. november 27-én.

a Tanács részéről
az elnök
Y. DÍAZ PÉREZ